

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 42

Gorica - 18. oktobra 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

Naša misijonska dolžnost

Naše stoletje je stoletje največjih odkritij, stoletje najbujnejšega znanstvenega napredka. Ni še dolgo tega, ko nam je bila bližnja Afrika popolnoma tuja, danes je že skoro popolnoma raziskana. Cela stoletja so bila potrebna, da so prodrli v notranjost južnoameriških pragozdov, dandanes ni večjega kraja, kjer bi ne bili Evropejci naseljeni. Kitajska, Indija, Avstralija so bile še pred nedavnim za nas deveta dežela, dandanes zvezo še isti dan za godotke, ki se tam zgodijo. Brezžični brzojav, telefon in radio vežejo vse dele sveta med seboj, razna prometna sredstva zmanjšujejo razdalje med deželami in narodi, tako da razdalje ne pridejo več praktično v poštev. Vse to pospešuje medsebojno spoznavanje in zблиžanje med narodi, vse te razmere so pa tudi za razširjanje Kristusovega kraljestva nad vse ugodne. In zato lahko razumemo, zakaj se katoliška cerkev ravno dandanes za misijonsko delo tako zavzema. Zaveda se pač, da stoji ves poganski svet nekako na razpotju ter premišljuje, kako pot bi si izbral: ali bi se namreč odločil za Kristusa, ali pa bi se oklenil modernega brezverstva, čigar najaktivnejši glasnik je komunizem.

Poganski svet na razpotju

Da so poganski narodi nekako na razpotju, ne more biti nobene resnega dvoma. Poganski narodi so posebno zadnja desetletja stopili v stik s zapadno kulturo; tudi pri njih vidimo, kako se med njimi širi vedno bolj in bolj izobrazba in omika. Z izobrazbo se pa širi obenem tudi spoznanje, kako prazna in naravnost abotna so njih verstva, tako da jih njihove vere ne morejo več zadovoljiti in da jim ne ostane drugega, kot da se vržejo v moderno brezverstvo ali pa se oklenejo kake vere, ki more zadovoljiti njihov razum in njihovo srce.

Da poganske vere ne morejo več zadovoljiti poganskih ljudstev, se najvišji predstavniki teh ver sami dobro zavedajo. Zato so začeli zadnje čase čistiti svoje vere ter izločevati iz njih vse ono, kar more biti izobraženemu človeku v spotiko. Ali to jim ne bo veliko pomagalo, ker ako bi hoteli izločiti iz teh ver vse, kar je neumno in prazno, ne bi od teh ver skoro nič ostalo. Kaj so namreč vse poganske vere? V bistvu so nekaj panteizem, nekako oboževanje narave, prepleteno z raznovrstnim praznoverjem in malikovanjem. In kar je najbolj žalostno, je to, da tvorijo pristaši vseh praznih in krivih ver približno polovico celega človeštva. Ali ni torej naša dolžnost, da ponudimo vsem tem v temi nevere in malikovalstva tavajočim pogonom svoje roke ter da jih povedemo k luči in resnici, ki jo je

prinesel Kristus na svet, da bodo tudi oni deležni njegovega nauka in odrešenja? Saj je prišel Kristus tudi zanje na svet, saj je tudi zanje prelil svojo dragoceno kri.

Naše žrtve za misijone?

Nas katoličanov bi moralo biti naravnost sram, če pomislimo, kako malo žrtvujemo za svoje misijone. Le pogledimo na pr. protestante, koliko žrtvujejo oni za svoje misijone! Naša »Družba za širjenje vere« je zbrala in razdala v preteklem letu okoli šest milijonov dolarjev za misijone, protestanti pa so za neki zavod na Japonskem postavili v proračun celih 15 milijonov dolarjev ter razdelili med Japonce 10 milijonov izvodov sv. pisma. Res je, da je med našimi misijoni in njihovimi velika razlika, ker protestantom ni veliko na tem, da bi svoje spreobrnjence tudi notranje prerodili. Protestantizem sam ne stavi na svoje vernike glede vere in morale posebnih zahtev, vendar je našim misijonom ravno zaradi ogromnih sredstev, ki jih ima na razpolago, zelo nevaren.

Kako malo žrtvujemo za misijone, spoznamo še posebno lahko iz tega, če pomislimo, ka-

ko malenkostne so naše žrtve v primeri s žrtvami naših misijonarjev. Medtem ko je protestantskim misijonarjev misijonarjenje neke vrste kariera, to je bogato plačana služba, ki jo opravljajo navadno v velikih mestih, obdani od svoje žene in otrok, opremljeni z vsem komfortom modernega življenja, so naši misijonarji raztreseni po najbolj oddaljenih in zapuščenih krajih sveta, kjer se sami, brez družine in brez vsake posvetne tolažbe žrtvujejo za uboge pogane. V trudu in trpljenju, v lahoti in žeji, v neprestanih nevarnostih delujejo za razširjenje božjega kraljestva, medtem ko sedijo mnogi katoličani na svojih mehkih foteljih v razkošnih stanovanjih doma, žrtvujejo na leto par lir za misijone, pa si pri tem še domišljujejo, koliko so storili za uboge pogane. Da mnogi katoličani nimajo smisla za misijone, ni najmanjšega dvoma.

Zato bi bilo prav, da bi se vsaj na misijonsko nedeljo spomnili na svojo misijonsko dolžnost, ki zahteva predvsem tri stvari od nas. Prva stvar, prva dolžnost je, da se za misijone predvsem zanimamo. Pravi katoličan ne more biti do misijonskega vprašanja

indiferenten. Kdor nima smisla za misijonsko misel, ta sploh ne razume krščanstva. Kristusova vera je predvsem misijonska vera. »Pojdite in učite vse narode«, te Kristusove besede niso veljale samo apostolom, ampak so naslovljene tudi na nas, zato moramo tudi mi po svojih močeh delovati za razširjenje Kristusovega kraljestva med pogani. In prvi korak na tej poti je ravno v tem, da se za misijone zanimamo.

Kaj nam je storiti za misijone?

Toda golo zanimanje za misijone bi ne zadostovalo, treba je misijone tudi gmotno podpirati. Brez naše podpore misijoni ne morejo uspevati. Vsako, še tako idealno podjetje potrebuje denarnih sredstev, toliko bolj misijoni, ki vzdržujejo na tisoče in tisoče šol, bolnišnic, hiralnic, lebrozarjev in podobnih zavodov, ki so za prosih misijonov neobhodno potrebni. Ko je kaka država v vojni, tedaj mobilizira doma vse svoje sile, samo da bi vojakom na fronti ničesar ne manjkalo. Tako nekako bi morali tudi katoličani mobilizirati vse svoje sile ter podpreti misijonarje, da bi mogli svoje vzvišeno delo uspešno nadaljevati.

In na še eno stvar ne smemo zabiti: za misijone moramo tudi moliti. Spreobrnjenje poganov je predvsem delo milosti božje. Molimo torej za misijone! Molimo za misijonarje, da bi vztrajali v svojem nad vse težavnem poklicu in da bi ne omagali pod bremenom, ki tišči na njihove rame. Molimo tudi za pogane, da bi spoznali vso praznost in zmoto poganstva ter se oklenili kmalu edinozveličavne Kristusove cerkve ter da bi kmalu napočil dan, ko bodo vsi narodi postali en hlev in ko bo nad vsemi kraljeval le en pastir, Jezus Kristus.

Težke skrbi italijanske vlade

Dokler ni bilo korejskega presenečenja, je šlo v Italiji z ozdravljenjem vojnih ran kar dobro. Naša res dobra diplomacija in prizadevanje Amerike, da reši našo državo komunistične poplave, so znatno pripomogle, da je s pomočjo ECA (Marshallovega načrta), UNRRE in drugih podpornih virov italijansko gospodarstvo napravilo gigantske korake na potu do normalizacije življenja v državi. Saj smo v Italiji že bolj živeli kot v Angliji, kjer se še marsikatero življenske potrebsčine dobje le na izkaznice, a so pri nas v prosti prodaji.

Pa je prišel komunistični napad na Korejo in je s strašno gotovostjo pokazal kaj čaka neoborožene in za brambo nepripravljene nekomunistične države, če se bodo brigale samo za gospodarsko blagostanje. Pač huda šola za nas in vso zapadno Evropo. Spoznali smo, da se je treba tudi oborožiti in poskrbeti za zunanjo in notranjo varnost. To pa stane mnogo denarja. In ravno to je sedaj velika skrb italijanskih državnikov, kje bi dobili vire, da bi se oborožili, a pri tem ne okrnili preveč gospodarskega napredka in velikopoteznih načrtov za povzdigo južnih provinc, agrarne reforme, industrijskih obratov itd.

Nekaj bo že tudi pomagala

Amerika na podlagi obveznosti Atlantskega pakta, a velik del teh stroškov bomo morali sami nositi. De Gasperi je povedal, da nas bo moderno oboroženih 12 divizij stalo okrog 100 milijard; poskrbeti pa je treba tudi za notranjo varnost. Komunistična agitacija razpihuje nezadovoljnost med delavskimi masami in napoveduje prihod komunistične diktature. Zato je treba pomnožiti vrste karabinerjev in oddelke policije, pa še na organizacijo civilne obrambe bo treba misliti. Davčnega vijaka ni več mogoče hujše pritisniti, ker je dosegel že vrhunec in je za 50% višji kot pred vojno. Zato bo treba precej milijard odtegniti gospodarski obnovi in jih porabiti za državno varnost. To se bo seveda poznalo tudi v vsakem posameznem gospodarstvu v državi. Bo treba začeti še bolj varčevati kot doslej. A tolažimo se z mislijo, da se enako godi vsem prebivalcem Zahodne Evrope, ki si morajo naložiti enake žrtve — še celo svobodna Šveica se oborožuje —. Vendar je stokrat boljše nekoliko se omejiti dokler je čas, kot živeti v nenehnem strahu, kdaj nas pogoltno komunistični val za nedogledno dobo.

Državnikom v današnjih razmerah res ni zavidati njih položaja!

Vojna na Koreji

Čete na Koreji še vedno napredujejo in prodirajo proti severnokorejski komunistični prestolnici Pjongjang. Odrezale so dobavno črto komunističnih čet, ki se branijo v mestu Kumčon na glavni cesti, ki vodi iz Seula v Pjongjang.

Čete korejske republike pri Wonsanu na vzhodni obali severne Koreje so se razdelile v dve skupini, od katerih je ena napredovala več kilometrov proti severu, druga pa prodira proti zahodu v smeri proti Pjongjangu.

Brodovje OZN, ki šteje 37 vojnih ladij z ameriško oklopnico Missouri na čelu, nadaljuje z obstreljevanjem vojaških ciljev vzdolž vzhodne obale severne Koreje od Šongina v bližini mandžurske meje navzdol.

Letala OZN so v četrtek izvršila 455 napadalnih poletov in 180 poletov s prevozom v Wonsan.

Število ujetnikov, ki so jih zajele sile OZN, je glasom poročila glavnega stana OZN narastlo na 60.000.

Za dosego miru

Od 59 držav, ko so v OZN, jih 53 obsoja komunistični napad na Južno Korejo in le 6 jih ta napad odobrava (Rusija in 5 satelitov), a kljub temu Varnostni svet ni mogel obsoditi severnokorejskih komunistov kot napadalce in kalilce miru.

Zato je ostalih 53 članov OZN opravičeno začelo misliti, kako bi obšli sovjetski »veto«. Takole so sklepali: Glavna skupščina OZN je več kot Varnostni svet. Ako torej zaradi sovjetske zlorabe »veta« Varnostni svet ohromi, da ne more upostaviti miru in kaznovati napadalca, ali naj 53 držav mirno gleda, kako bo komunizem napadal miroljubne sosedje? Dajmo zato v takem slučaju oblast, da vrši posle ohromelega Varnostnega sveta. Glavni skupščini. Kaj bi moglo biti bolj logičnega kot to?

Prenos delokroga Varnostnega sveta

V ta namen je v imenu vseh 53 držav, ameriška delegacija stavila pred sejo Politične komisije OZN predlog — zelo obširno in dobro utemeljen — naj se v slučaju ohromelega Varnostnega sveta ob nevarnosti za svetovni mir tekem 24 ur skliče Glavna skupščina OZN, ki naj prevzame skrb in posle Varnostnega sveta in kaznuje napadalce. Da pa taki napadi ne bodo več prihajali nenadoma, kakor na pr. na Koreji, naj OZN sestavi komisijo opazovalcev iz 14 držav, ki bodo imeli nalogo nemudoma opozoriti OZN, če bi se kje pojavila med državami napetost in ogrožitev mirnih odnosov. — Vsaka izmed držav — članic, naj ugotovi sredstva, ki jih ima na razpola-

go in naj določi vojaške sile, s katerimi se bo udeležila vojaške akcije OZN proti napadalcu, ako in kadar bo to potrebno za upostavo miru. — Generalni tajnik OZN pa naj ima v pripravljenosti zadostno skupino vojaških strokovnjakov, ki bodo na razpolago državam — članicam v takih izrednih primerih.

Da ta predlog svobodnih držav ne gre prav nič v račun Sovjetov, si lahko vsak misli. Zato moramo biti pripravljeni, da bo njihov zastopnik Višinski v Glavni skupščini porabil vso svojo zgovornost in zvijačnost, da bi preprečil njegov sprejem in uzakonitev. No, »veta« tu ne more vložiti, zato je njegovo upanje na uspeh zelo majhno.

ENAINDVAJSETA NED. PO BINKOŠTIH

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 18, 23-35)

Tisti čas je povedal Jezus svojim učencem to priliko: Nebeško kraljestvo je podobno kralju, ki je hotel napraviti račun s svojimi hlapci. In ko je začel računati, so mu privedli nekoga, ki mu je bil dolžan deset tisoč talentov. Ker pa ni imel s čim plačati, je ukazal njegov gospod prodati njega, njegovo ženo in otroke in vse, kar je imel, in poplačati. Hlapec pa je preden padel in ga prosil: 'Potrpi z menoj in vse ti povrnem.' Usmilil se je gospod tega hlapca, ga oprostil in mu dolg odpustil. Ko je pa ta hlapec odšel, je srečal enega svojih sohlapcev, ki mu je bil dolžan sto denarjev, in ga je zgrabil ter davil, govoreč: 'Plačaj, kar si dolžan!' Njegov sohlavec pa je preden padel in ga prosil: 'Potrpi z menoj in vse ti povrnem.' Oni pa ni hotel, ampak je šel in ga dal vreči v ječo, dokler ne bi poplačal dolga. Ko so pa njegovi sohlapci videli, kaj se je zgodilo, so se zelo užalostili in so šli ves dogodek povedati svojemu gospodu. Tedaj ga je njegov gospod poklical in mu rekel: 'Hudobni hlapec, ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil; ali nisi bil torej tudi ti dolžan, usmiliti se svojega sohlapca, kakor sem se tudi jaz tebe usmilil?' In razsrdil se je njegov gospod in ga izročil mučiteljem, dokler ne bi poplačal vsega dolga. Tako bo tudi moj nebeški Oče storil z vami, če iz srca ne odpustite vsak svojemu bratu.

Deset tisoč talentov je ogromna vsota denarja. V današnji vrednosti bi bilo to več milijard. Dolžnik se je gotovo s strahom prikazal pred gospodarjem. Šlo je pač za poneverbo — torej čisto sodobno. Rešitev pa je stara. Danes odpuščajo in odpisujejo, če ne morejo izterjati. Gospodar v evangeliju je pa odpustil, ker je dober. To so poteze nebeškega Očeta.

V priliki se hitro spreminjajo prizori. Tisti, ki je pravkar prosil usmiljenja, sedaj že terja druge. Prej je klečal, sedaj davi.

SVETO LETO

Katehetski kongres

V okviru svetoletnih slovesnosti, se je med 10. in 14. okt. vršil v Rimu velik mednarodni katehetski kongres, ki se ga je udeležilo čez 500 škofov, duhovnikov in laikov, ki se pečajo s poučevanjem tega vprašanja po vsem svetu. Pravilno in globoko poznanje verskih resnic, ki jih vsebuje katekizem, je podlaga dušnega zveličanja, kakor je jasno povedal sam Gospod v svojem poslovilnem govoru pri zadnji večerji: »To pa je večno življenje, da poznajo tebe, edinega pravega Boga, in katerega si poslal, Jezusa Kristusa.« Skrajno žalostna resnica pa je, da katekizem dandanes bolj poznajo verniki v misijonskih deželah kakor ga pozna večina naših kristijanov.

Da bi sv. leto prineslo tudi v tem pogledu izboljšanje, se je vršil ta kongres, pri katerem so

Malenkosten dolg hoče s silo izterjati. Za vse prošnje je gluha. S svojo krutostjo si sam pripravljala obsodbo. Gospodar ga pokliče nazaj. V njegovih očeh se bliska jezik. Nič več ne pozna usmiljenja. »Ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil; ali nisi bil tudi ti dolžan usmiliti se!« Sledi huda kazen. Izročil ga je v roke mučiteljem.

Iz vse prilike sijajo ljubeče poteze nebeškega Očeta. Jezus sam jih je naslikal in poudaril. Ne gre za podobno enakost, ampak v glavnih obrisih. Vso zemljo tlači človeška zadolženost, a nad njo sije božja ljubezen, ki vse odpušča in opravičuje. Svet blazno žali Boga in se postavlja proti njemu. Božji red je spačen s krivico in sovraštvom. Neskončno božje usmiljenje pa vkljub temu odpušča in briše dolgove.

Bog pa zahteva, da znamo tudi mi odpuščati. Ne smemo, zdaj prositi Boga odpuščanja, naslednji hip pa že daviti svojega bližnjega. Ne zagovarjajmo se na red in pravico in na ne vem kaj še vse. Saj so naši dolgovi tako majhni v primeri z našimi dolgovi do Boga. Ne varajmo se! Če ne znamo biti usmiljeni, potem sami zapiramo pot božjemu usmiljenju. Pomislimo tudi, da vsak dan molimo v očenašu:

»Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo!

NEDELJSKA MOLITEV

SVOJO DRUŽINO, PROSIMO, GOSPOD, VARUJ S TRAJNO DOBROTLJIVOSTJO: DA BO PO TVOJEM VARSTVU VSEH ZOPRNOŠTI REŠENA IN V DOBRIH DELIH TVOJEMU IMENU VDANA.

Koledar za prihodnji teden

22. oktobra. NEDELJA. 21. pobinškočna. Kordula.

23. PONEDELJEK. Teodor, muč.

24. TOREK. Rafael, nadangel.

25. SREDA. Krizant in Darija, mučenca.

26. ČETRTEK. Evarist, papež.

27. PETEK. Frumencij, škof.

28. SOBOTA. Simon in Juda Tadej, apostola.

udeleženci poslušali tehtna predavanja škofov in katehetskih strokovnjakov iz najrazličnejših držav in storili tozadavne sklepe kako temu zlu odpomoči. Obravnavali so verski pouk otrok, mladine in odraslih po župnijah; verski pouk v nižjih in višjih šolah; osebnost duhovskega in laičnega kateheta; škofijski katehetski odbor; bratovščina krščanskega nauka po župnijah; učni pomočki za ta pouk, sodelovanje laikov pri pouku katekizma.

Za vsak dan kongresa pa so bile določene seveda tudi cerkvene pobožnosti, sveta premišljevanja, obiski bazilik za odpustke. Ob koncu je zborovalce sprejel v posebni avdienci sv. oče.

Nova blažena

V nedeljo 15. oktobra se je v Rimu vršila slovesnost proglašenja za blaženo Ane Marije JAVOUHEY, ustanoviteljice reda

Sester sv. Jožefa iz mesta Cluny v Franciji. Sv. oče je ta dan popoldne prišel počastiti novo blaženo v cerkev sv. Petra, ki je bila do zadnjega kota napolnjena z romarji; polovica jih je morala ostati zunaj na trgu.

Dosedanji poteki

Osredni odbor za sveto leto je prve dni oktobra naslovil na škofo vsega sveta okrožnico, v kateri je na kratko povzel sedanji potek svetoletnih slovesnosti in so dana navodila za zadnje tromesečje, ki nas še loči od sklepa od svetega leta, ko bo sv. oče zazidal sv. vrata za novo dobo 25 let.

Okrožnica najprej ugotavlja, da se je krščansko ljudstvo z hvaležnostjo odzvalo vabilu sv. očeta in je v velikih množicah prihajalo v Rim po svetoletne odpustke; vse romarske skupine so dajale lep zgled resne in svete pobožnosti pri obiskih bazilik in pri prejemu sv. zakramentov.

V zadnjem tromesečju priporoča Osrednji odbor župnijska romanja in vabi tudi posameznike, zlasti one, ki so zašli od poti krščanskega življenja, naj se vrnejo k Bogu, ki je vedno pripravljen vse odpustiti in ki išče zašle ovčice svoje črede.

Slovesnosti 1. novembra

Vrhunec slovesnosti bo dosežen v tem sv. letu pač dne 1. novembra, ko bo sv. oče Pij XII. proglasil kot versko resnico Vnebo-

svetje Marije Device tudi s telesom. Krščanski svet, ki je itak že vedno to veroval in obhajal praznik Vnebovzetja skozi dolga stoletja, se bo ta dan še posebno veselil in se oklenil še bolj svoje nebeške Matere ter jo prosil novih milosti. — Verjetno bo tedaj tudi število romarjev v Rimu doseglo svoj višek in bo tudi večina škofov navzoča.

Odbor želi, da bi škofoje v pastirskih pismih opozorili vernike na ta veliki dogodek in naj bi določili, da se po vseh cerkvah na svetu isti dan in če je mogoče tudi isto uro vršijo svete zahvale, zadoščevanja in prošnje do preblazene Vnebovzete. Tako se bodo vsi Marijini otroci isti dan v duhu združili pred njenim prestolom v nebesih, da se z njo vsele njenega povečanja tu na zemlji.

Sveto leto 1951 za ves ostali svet

Ob koncu sporoča Odbor, da bo sv. oče 24. decembra, ko bo zaprl sveta vrata, ob enem odprl pot milosti svetoletnih odpustkov za ves ostali svet skozi celo leto 1951. Nameni ostanejo isti kot so bili v letošnjem sv. letu: da bi v vsem svetu zavladala ljubezen, pobožnost, mir in sloga v dušah ljudi. Namesto štirih rimskih bazilik bodo verniki obiskovali svoje domače cerkve z molitvijo v duhu spokornosti. Natančnejša navodila bodo dobili dušni pastirji pravočasno od cerkvene oblasti.

Krščanska dobrodelnost

V Rimu so meseca julija t. l. v okviru sv. leta otvorili tudi razstavo krščanske dobrodelnosti, ki so si jo mnogi izmed naših svetoletnih romarjev tudi ogledali. Pretekli mesec pa se je tamkaj vršil prav tako, mednarodni kongres krščanske dobrodelnosti. Cerkev čuti potrebo, da nekako pregleda svoje karitativno delo, ne zato da bi se z njim farizejsko ponašala, ampak da drugi vidijo ta njena dela in tako hvalijo nebeškega Očeta. Obenem pa si tudi v medsebojnem razgovoru izmenjajo misli in izkušnje ljudje iz raznih krajev in dežel.

Če se je kdaj Cerkev udeleževala na dobrodelnem polju premišljeno in organizirano, se to godi v zadnjih desetletjih, zlasti še od začetka zadnje svetovne vojne. Kmalu po njenem izbruhu, so se že odprli v Vatikanu prvi uradi one karitativne delavnosti sv. stolice, ki se je pozneje tako silno razširila ter se končno preoblikovala v Papeško podporo komisijo, ki še danes uspešno deluje po raznih deželah, zlasti še v Italiji. Pri tem ne gre za ono karitativno delo, ki se je v cerkvi vršilo že prej, kot n. pr. skrb za bolnike, sirote, šole itd. temveč za čisto novo delovanje, ki skuša odpomoči predvsem socialnemu zlu sodobne družbe.

Med vojno je bila to skrb za ujetnike in internirance; po vojni za begunce in vojne povratnike; sedaj za šolske kolonije in ljudske kuhinje. Koliko se je v tem oziru naredilo, nudi dovolj jasno sliko razstava kat. delavnosti v Rimu. Seveda, marsikdo, ki povsod išče le napake, bo tudi v tem udejstvovanju Cerkev našel marsikaj graje vrednega. Toda temu se ne čudimo. Kjer gre za velike vsote, ni mogoče vsega kontrolirati. Vendar je neizpodbitno dejstvo, da je Cerkev v zadnjem desetletju neizmerno veliko storila za ublažitev človeške gorja.

V okviru te splošne delavnosti

Cerkve so se pri raznih narodih ustanovile različne karitativne organizacije, več ali manj povezane med seboj. Nekatere so obsojale že prej, druge so se na novo ustanovile ali se vsaj poživile. Vse pa so delovale in še delujejo v okviru Cerkve in po njenih navodilih. Nemci imajo svoj »Charitasverband«, staro in preiskušeno dobrodelno organizacijo, ki so jo po vojni zopet priklicali v življenje. Francozi imajo več karitativnih organizacij. Najbolj delavni pa so bili v tem oziru ameriški katoličani, ki so osnovali svojo NCWC organizacijo kot splošno karitativno organizacijo za vse Združene države. Preko NCWC, ki ima svoje zastopnike v raznih delih sveta in tudi v Italiji ter na Tržaškem svobodnem ozemlju, so razdelili milijone in milijone podpor v denarju in v blagu raznim deželam, prizadetim v vojni vihri. Tudi goriški center za begunce deluje pod okriljem organizacije NCWC.

V tej splošni krščanski delavnosti smo stali mi, goriški Slovenci, kot anahronizem brez svoje krščanske dobrodelne organizacije, kot jo imajo vsi ostali narodi. Zato je vstala misel, da bi se taka organizacija ustanovila tudi pri nas. Res je prišlo do tega, da se je sestavil pripravljalni odbor, ki je odprl Dobrodelno pisarno ter začel zbirati člane za ustanovitev Dobrodelnega društva. Pri svojem delu je zadel pri nekaterih delih našega ljudstva na razumevanje, pri drugih pa ne. Po večini grede še vedno mizlo mimo njegovega dela. In vendar je naša skupna korist, da se organiziramo v svoji krščanski dejavnosti in se povežemo skupaj s Cerkvijo.

Do danes je Dobrodelno društvo storilo že veliko dobrega in koristnega vsem brez izjeme. Ob priliki bomo o tem kaj več povedali. Lahko pa bi storilo še več, če bi našlo več podpore med

našimi verniki. Zlasti letos bi radi uspešno podprli revne dijake in solarje. Toda nimamo fondov. Zato pozivamo naše vernike, ki jim je pri sreči blagor naših otrok, naj se ob raznih prilikah spominjajo Dobrodelnega društva, da bo to lahko pomagalo onim, ki se k njemu zatekajo.

Devetdnevica

na pripravo proglašenja verske resnice o Marijinem Vnebovzetju, bo za slovenske vernike v stolnici začeti s ponedeljkom, 23. oktobra, vsak dan ob 6h zjutraj. S sv. mašo, pri kateri naj se pojo Marijine pesmi, bo združen cerkveni nagovor.

Stoletnica kat. tednika

Kat tednik »Etaminer«, ki izhaja v Bombayju, obhaja letos stoletnico svojega rojstva. Čeravno ima tednik bolj lokalni značaj, je razširjen po vseh škofijah Indije, Birmanije, Cejlona in Pakistana. Tudi med nekatoličani ima mnogo čitateljev. Tednik, ki so ga skoro vsa leta urejevali jezuiti, urejuje sedaj domači duhovnik P.J.A. Lobo.

Napredek katoliških šol v Chicagu

S prvim septembrom so v Chicagu zopet otvorili šole. Katoliških šol vseh vrst je 473 s 245 tisoč dijaki, kar tvori nekaj primat za kat. šole v Združenih državah. Učiteljski in profesorski zbor šteje 7.100 učnih moči. Cikaški nadškof kard. Samuel Stritch je v posebni poslanici izjavil, da niso bili katoliški starši v vseh prejšnjih letih nikdar tako prepričani o potrebi kat. šol kot ravno dandanes, ko zopet in zopet zahtevajo otvoritev novih kat. šol.

Posvetitev bazilike v Montecassinu

Prvega oktobra je montecassinski opat posvetil med zadnjo vojno porušeno in sedaj na novo pozidano baziliko v Montecassinu, nakar je imel v njej pontifikalno mašo in govor, v katerem je poudaril važnost poslanstva, ki ga bo imela bazilika za vse človeštvo. Istega dne popoldne je blagoslovil devet zvonov, ki bodo v kratkem zadoneli iz visokih lin ter oznanjali vsem ljudem ljubezen in krščanski mir. — V Montecassinu prihajajo še vedno številni romarji, da bi počastili relikvijo sv. Benedikta in njegove sestre sv. Skolastike, ki so še vedno izpostavljene v kapeli sv. Jožefa.

Medplemenske poroke in katoliška cerkev

Washingtonska univerza je izdala nedavno knjigo O. Jožefa Dohertyja pod naslovom: »Moralni problemi medplemenskih zakonskih zvez«. V tej knjigi zagovarja avtor knjige, poroke med osebami raznih plemen. Te poroke so namreč v nekaterih zveznih državah Severne Amerike prepovedane. Avtor knjige izvaja poleg drugih te zaključke:

1) Kat. cerkev ne prepoveduje medplemenskih porok kot takih.

2) Naravna pravica do poroke vsebuje tudi pravico do izbiranja brez vsekega ozira na pleme.

3) Izvajanje te pravice prinaša precejšnje koristi na samo posameznikom ampak tudi človeški družbi.

4) Postave, ki prepovedujejo medplemenske poroke, so krivične, ker država ni kompetentna, da bi stavila kake omejitve v tem oziru.

Ob 30. obletnici koroškega plebiscita

Dne 10. oktobra letos je preteklo 30 let odkar se je izvršil koroški plebiscit, s katerim je izgubila Slovenija središče svoje nekdanje države, ki je obstajala pred 1000 leti pod imenom Karantanija. Mi vsi se ob tej priliki spominjamo z žalostjo v srcu na veliko krivico, ki se nam je tedaj storila in upamo, da bo tudi ta nekoč popravljena. Sicer ni ta edinstven primer krivice napram nam Slovincem, ampak le člen v verigi preminogih, ki so nam jih prizadejali lakomni tujci. Da bomo pa vsaj nekoliko razumeli žalostno tragedijo koroških Slovincem, je nujno, da se povrnemo v tisto dobo v kateri se je izvršil plebiscit. Nahajamo se ob razsulu tiste avstroogrške mornarije, ki je bila nam Slovincem »dobra« mačeha. Tedaj je že večina Slovincem na Koroškem javno poka-

zala kam spada, vendar so bili tudi med njimi nekateri, ki se niso znali otresti suženjstva preteklosti in so si želeli povratka starih časov v novi Avstriji. Seveda so se ti ljudje smatrali za Slovence, za neke svojevrstne avstrijske Slovence in s pomočjo teh ljudi ter drugih očitnih falzifikatorov je uspelo dobiti Avstrijcem ob plebiscitu nekaj več kot polovico glasov za svojo stran, ko se je morala umakniti na ukaz iz Pariza slovskega gen. Maistra. Ob tej priliki se spominjamo tudi naših fantov, ki so se borili in padli za pravično slovensko stvar pod Maistrovim vodstvom. Kljub temu, da so morali zapustiti Koroško, ko so jo že zasidli po težkih borbah z avstrijskimi »Heimatwehern«, je vendar ednole njihova zasluga, da je Maribor danes slovenski.

TRUMAN BO GOVORIL

Dne 24. oktobra poteče pet let odkar so narodi sveta po dolgi, krvavi vojni v San Franciscu izglasovali in soglasno sprejeli Statut (temeljni pravilnik) novoustanovljene Organizacije združenih narodov (OZN). Ker so takrat tudi Sovjeti sodelovali pri sestavi tega Statuta, se je svet zazibal v sladke sanje, da bo vendar enkrat nastopila doba miru med narodi. Kako zelo so se vsi varali, je dokazala izkušnja.

Ob tej obletnici sta predsednik Glavne skupščine in njen generalni tajnik povabila predsednika ameriških Združenih držav, g. Trumana, naj bi prišel nagovoriti Glavno skupščino. Voditelj Amerikancev je povabilo sprejel in je napovedal, da bo govoril o svetovnih problemih.

Kako resno mu je do tega, da ne bo samo prazne slame mlatil v tem govoru, dokazuje dejstvo, da je te dni odletel s svojimi ožjimi političnimi svetovaleci — strokovnjaki na otok Wake v Tihem oceanu, na pogovor z Mac Arthurjem, poveljnikom ameriških zasedbenih čet na Japonskem in onih čet, ki v imenu OZN zasedajo zdaj v trdih bojih s komunisti Severno Korejo.

Mac Arthur je že od poraza Japonske nepretrgoma tam in boljše pozna azijske razmere, zlasti japonske, kitajske in sovjetske kot vsak drug diplomat; znano je tudi, da se ta vojak in spreten politik ob enem v marsikaterem vprašanju ni strinjal z diplomatičnimi ukrepi washingtonske vlade glede Daljnega

Vzhoda ter je celo zagrozil, da odloži svoje mesto na Vzhodu in se vrne v Združene države agitirati proti Trumanu in njegovi vladi, ako ZDA in OZN energično ne prepreče komunistov iz Koreje. (Naj bi kak sovjetski general le od daleč poskusil namigniti kaj takega proti Stalinu —, gotovo ne bi nosil dolgo glave na vratu. Klasičen primer kaj je res demokracija in kaj je diktatura, ki si je nadela lažnivo ime demokracija).

Tega svojega ostrega kritika je hotel Truman slišati pred svojim govorom in je v ta namen prevozil tisoče km v letalu. Vrnil se bo 18. oktobra v Belo hišo. Vsaj kratek posnetek njegovega govora v OZN bomo tudi mi prinesli ob svojem času.

Komunisti zaostrujejo na Češkem borbo proti Cerkvi

Iz Prage poročajo, da je državni urad za cerkvene zadeve pooblastil nameščence društva »Caritas«, ki ga je češkoslovaška vlada podržavila leta 1949, da lahko odstranijo iz samostanov po Češki in Moravski predmete, ki sedaj služijo cerkvenim obredom, celo kar cele oltarje in slike svetnikov. Tako izkoriščajo komunisti svojo »Katoliško akcijo«.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

KULTURA

Drugo goriško gostovanje v Bazovici

Že po prvih predstavah se vidi, kako potrebna je bila velika dvorana v Bazovici. Ne le domačini, tudi okoličani radi prihajajo v Bazovico k lepim prireditvam. V nedeljo, 8. oktobra so gostovali goriški akademiki z znano Nušičevo komedijo: Gospa ministrica. V natrpani dvorani so bili gledalci iz Trsta, Opčin, Mačkolj in iz vseh vmesnih vasi v Bregu. Tako postaja bazoviška dvorana dom prave kulture. Nad odrom se sveti križ. Križ in domovina sta osnova ideala vsakega pravega katoliškega doma. Prav zato resni mlajši in starejši ljudje radi prihajajo od vseh strani na oddih v Bazovico.

Ni mi znano, kako drugod sprejema občinstvo Nušičevo komedijo »Gospa ministrica«. Zase sem prepričan, da je nobeno občinstvo ne more sprejeti z večjim navdušenjem,

kot se je to zgodilo v Bazovici. Glavna igralka (gospa ministrica) in njen nasprotnik v igri (zet Čeda) sta se — dejal bi — kar igrala z nami. Potopljena v svoj svet sta nam tako prepričljivo pokazala vojsko med slabim in dobrim, med norostjo in pametjo, da je sleherni gledalec užival. Gospa ministrica s svojo viharostjo in gospod Čeda s svojo mironostjo sta bila junaka večkrat. Konec četrtega dejanja se je razlil v vihar navdušenja, ki je kar zalil zadnje »obupne« ukaze gospe ministrice. Sodim pa, da komedija ne bi prav nič zgubila, če bi se črtali vsaj nekateri pregrobi izrazi. To je pač beograjska igra in gotove besede se na slovenskem odru drugače slišijo kot na Terazijah.

Tržaški gledalec

Slikanica „Dominik Savio“

Založba »Otrok božje« v Celovcu je izdala krasno veliko slikanico o blaženem Dominiku Savio. Zvezek obsega 64 prvovrstnih barvanih slik iz pestrega Dominikovega življenja. Vsaka slika ima lepo razlago. Na platnicah je nekaj živahnih spominov na don Boska in njegovo delo za mladino.

V vojni dobi je to izven Slovenije prva velika slikanica v slovenskem jeziku. Če bo slikanica dobrohotno sprejeta, potem lahko upamo, da bodo isti izdajatelji še na ta način podpirali tovrstno prizadevanje za mladino. Slikanica stane le 100 lir. Na Goriškem se dobi v dobrodelnih pisarni, na Tržaškem pa v župnišču

v Dolini. V drobni razprodaji je tudi v knjigarni v Gorci in pri Fortunatu v Trstu.

Če pomislimo, da naša mladina pozira tuje ilustrirane časopise, pač z vsjo hvaležnostjo pozdravimo to novo celovsko akcijo v korist mladine. Želimo samo, da bi vsaj tam za Miklavža ali božič dobili novo zabavno slikanico, ki pa naj bo v vsakem oziru manjša. Hvaležni smo prav vsem, ki so poskrbeli to prvo delce in tako na najboljši način približali naši mladini modernega svetnika bl. Dominika Savia. Starši in vzgojitelji! To slikanico v roke vsakemu šolarju!

GOSPODARSTVO

KOREJA IN GOSPODARSTVO

Ko so se Amerikanci vmešali v vojno na Koreji, ker niso hoteli, da bi komunistični napadalci zavladali, so mnogi mislili, da je tretja svetovna vojna neposredno pred vrati. Mislili so pač, da se mora tudi Rusija vmešati in podpreti komuniste, ker drugače bi bil ta ruski umik le začetek mnogim drugim umikom. Kot sedaj izgleda, se je Rusija res umaknila. Zakaj? Ali se čuti presibko? Izgleda, da je tako! Komunisti vedo, da bi bili prvi teden vojne

uničeni vsi ruski viri petroleja in bencina, brez katerega pa ne morejo teči tanki in ne leteti aeroplani.

Vojna nevarnost pa ni odstranjena in samo Bog ve, kaj nas čaka v bližnji bodočnosti. Nervoznost vlada v mnogih krogih in ta nervoznost se odraža najbolj v gospodarstvu.

SPLOŠNA GOSPODARSKA SLIKA

Druga svetovna vojna je uničila v večjem delu Evrope in v Vzhodni Aziji ogromno gospodarskih dobrin. Uničena so bila mesta, uničene pro-

metne žile in sredstva, uničenih mnogo tvornic. Armade ljudstva — milijoni in milijoni — so ostali brez zadostne strehe, brez zadostne hrane, brez zadostnega zasluzka. Sreča je bila za te kraje, da je imela Amerika v zalogah velikanske količine hrane, obleke in drugih potrebščin in da je pokazala dovolj človekoljubja do ljudstev vseh razdejanih pokrajin. S svojo UNRRO — saj so skoraj vse prispevale ZDA — je Amerika pomagala Rusiji, Poljski, Češki, Jugoslaviji, potem pa Nemčiji, Italiji, Franciji in še drugim v Evropi, v Aziji pa Japonski, Kitajski, Filipinom, Koreji, itd. S pomočjo UNRRE so bili prebredeni najhujši časi in milijoni ljudi so bili rešeni pred uničujočo lakoto.

Sledil je Marshallov plan, in svet se je razdelil v komunističnega in zapadnega. Marshallovemu planu so pristopile vse evropske države, ki so trpele vsled vojne, razen komunističnih. Komunisti v zapadnih državah, posebno v Italiji in Franciji, so dobili nalogo, da s štrajki, sabotažnimi dejanji in na vse mogoče načine ovirajo ozdravljenje in okrepitev gospodarstva v državah Marshallovega plana. To se jim je le deloma posrečilo, ker v splošnem so vse države Marshallovega plana v toliko gospodarsko ozdravele, da je proizvodnja hrane in drugih življenjskih potrebščin višja kot l. 1939. Gospodarska raven — kar se ljudstvo lahko privoščiti, pa je v maršaliziranih državah neprimerno višja kot v komunističnih.

Marshallov plan pa izteče l. 1952, in tedaj bi moralo biti gospodarstvo vseh priključenih držav ozdravljeno in bi proizvodnja hrane in življenjskih potrebščin morala biti mnogo višja kot l. 1939. — Sredi tega ozdravitvenega procesa je nastopila kriza z vojno na Koreji.

ELEKTRIČNE OGRAJE NA PAŠI

Vse si izmislijo ljudje. Na paši hočejo prihraniti pastirja in zato posredujejo okoli pašnika električno žico, katero pritrdijo na v zemljo zabodene palice. Električno silo daje posebna električna baterija. Čim se pasoč se žival približa električni žici in dobi odgovarjajoči električni sunk, se umakne in v bodoče bo pazila, da se ne bo preveč približala žici. Tako popase bolj temeljito odmerjeni del pašnika. Drugi dan se ograjo lahko prenese na drugi del pašnika. — Dosedaj znane tozadevne priprave so najboljše one znamke »Reisch«, ki jih proizvajajo v Avstriji in ki so sorazmerno po ceni. Ena baterija daje električno silo skozi 2 do 3000 ur.

PRISPEVAJTE za L. Kemperletov sklad!

Dr. METOD TURNŠEK :

„Pabomšel na planine...“

(NOVELA)

Vendar se Mina le ni marala sprijazniti s tujei. Najrajši bi jih z očetom vred zapodila z voza.

Pri Sv. Duhu je raz stene gledal velik sv. Krištof z Jezusom na rami. Kmet je dvignil klobuk, Mina pa se je pokrižala. Tudi Ciril se je odkril, Elica in Ružka sta se spoštljivo priklonili z glavo. Elici je kot akademičarki arhitektinji in risarki cerkvice s sv. podoho bila všeč in je pohvalila:

»Jej, oče, kako lepega sv. Krištofa imate!«

»Kaj lep! Močan, močan!« je ponosno in krepko dvignil roko kmet. Švrknil je po močni kobili, kot da naj samemu sv. Krištofu na čast poleti. »Kam pa homo prišli,« je glasno pomoderoval Bohinjec, »oče bomo na kmetih gledali le na lepoto!«

Popotni trije so se spogledali in si mežiknili. Pa tudi Mini ni bilo prav, da oče lepoto devlje tako v nič. Mina si vendar noče ženina tudi zalega, ne samo močnega in bogatega...

Pri Sv. Janezu so Ružka, Ciril in Elica želeli stopiti z voza.

»Oče, zavijte noter pred hotel, da to precej dolgo in gorko pot malo zalijemo!« je povabil Ciril.

Kmet je zamahnil z roko:

»Zaradi teh pet kamnov, preko katerih ste se peljali, in prahu, ki ste ga požirali, ni vredno, da bi me plačevali! Noter med gospodo pa sploh ne pojdem in mi tudi ni za pijačo, ne za kislino ne za sladko!«

»Bo pa pila hčerka Mina!« je Ciril hudo se držečo hčer hotel spraviti v boljše voljo.

Mina se je še bolj obrnila vztranz, češ še dražiti me hočejo. Nak, Mina od teh tujcev pa res ne bo ničesar vzela!

»Eh, kaj boste to! Ima doma mleko in sirotko!« se je zoperstavil oče.

»Pa vsaj na hruševo vodo vas povabimo, ki jo Bohinjci imate tako radi!« se je Ružka spomnila na staro zgodbo o Bohinjcih.

»Kako ste dejali? Hruševo vodo? Kje jo pa imajo? Kdo vam je pa pravil, da smo Bohinjci udarjeni na hruševo vodo?«

Ružka je v svoji prostodušnosti kar naravnost izblebetala, kar je nedavno čula o Bohinjcih.

»Saj ste, pravijo, Bohinjci nekoč posekali hruško in jo vrgli v Bohinjsko jezero, da bi vam nastalo čim več hruševe vode!«

»Ho, ti, kroti, ti! Kdo je pa to o nas natvezil?

Zdaj pa že vidim, da ne bi bili za na kmete! Kaj ne veste, da se hruške morajo prej skuhati, šele potem nastane hruševa voda!«

Mina se je tiho muzala in smejala v pest. Kar škodoželjno in posmehljivo se je spet obrnila in dejala:

»Ej, če bi Bohinjsko jezero bilo hruševa voda, bi nam ga Ljubljanci že davno popili!« Oče in hči in vsi trije popotni so se zasmjeli. Mina je postala nekam bolj prijazna.

Ciril je znova povabil Bohinjca in Mino, naj vsaj na cesti postojita, da bo prinesel, če že noče vina, pa vsaj kako sladko pijačo in pivo.

»Pojdite z gostilniško sladko pijačo, ki se v njej podgane kopljejo, in s pivom, ki me spominja, Bog mi odpusti, na vse kaj drugega kot pijačo!«

Ciril je sprevidel, da s pitjem ne bo nič, in je segel v žep po škatljico najboljših cigaret:

»Teh pa se menda ne boste branili, kaj?«

»Ej, dim je pa dober za okajanje klobas in gnjati, pa tudi meni se bo prilegel!«

Ružki je šlo na smeh. Že je hotela blekniti debelo, pa se je zadržala.

»Toda s čim naj postrežemo gospodični Mini?« je vljudno vprašala Elica.

»Ste ji že preveč postregli, ko ste ji rekli »gospodična!« Zdaj ne bom imel miru in me bo kar venomer nadlegovala za gosposke obleke!«

»Le kupite ji, oče, kaj bolj po modi, saj veste, da je mlada in lepa!« je pohvalil hčer Ciril.

D O P I S I

Prvi slovenski večer v Trstu

Zares prijetno vzdušje je zavladalo v dvorani Marijinega doma na cesti Risorta po pozdravu, po pesmi in po prvih uvodnih besedah. Potem so sledile slike, projicirane na platno, ki so bile na novo izdelane. Spoznali smo vso Slovenijo. Vmes pa je pel mačkoljanski pevski zbor, člani Slovenskega odra pa so recitali pesmi.

Ni se mogoče spuščati v opis vseh stvari. Govoril je prof. Ivan Teuschuh prepričljivo in z veliko ljubeznijo do naše slovenske zemlje. Lepe in doživete so bile recitacije. In izredno je navdušil pevski zbor iz Mačkolj. Ta vasica na robu Istre je po svojih resnih pevcih in pevkah res lahko vzor vsem slovenskim vsem, kaj zmorejo fantje in dekleta, ki ljubijo svojo zemljo, svoj jezik in svojo pesem. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička, je tudi izrazilo svoje priznanje z dolgotrajnim odobravanjem.

Prvi slovenski večer je tako za nami. Prihodnji četrtek (večeri bodo vsak drugi četrtek) pa bomo lahko spoznali novo bogastvo našega naroda: svojo umetnost. Videli bomo, da nimajo samo drugi narodi velikih slikarjev in kiparjev, ampak jih imamo tudi Slovenci. Videli bomo in razložili naša najboljša umetniška dela.

Gorica

Letošnja jesen je pri nas zelo mila. Človek si sploh ne more predstavljati, da smo na pragu zime. Pa tudi tu ni vse tako kot bi moralo biti. Tudi nas tarejo razne skrbi zaradi naših šol, kjer se vzgaja naša mladež. — Veseli smo, ko slišimo, da je bil vpis v naše šole zadovoljiv. Le redki so bili starši, ki so vpisali svoje otroke v nam tuje šole iz neke trenutne in neopravičljive koristi. Razumljivo je dejstvo, da je bilo za prvi razred osnovnih šol manj vpisov, ker so bila pač tedaj vojna leta. Še prihodnje leto bo kritično v tem smislu, in potem se nam obeta vse poino naraščaja. Za naše otroške vrte pa bi morali imeti starši več razumevanja in otroke čimveč pošiljati tjakaj.

Na Travniku imamo še vedno našo glavno mašo ob 9h, kjer nam tako lepo pridiguje č. g. Mirko Mazora.

Salez

Letošnje poletje je letovalo v Sloveniji tudi nekaj otrok iz naše vasi. Za njih je bilo dobro poskrbljeno kar se hrane tiče. Da je bila vzgoja otrok popolnoma »progresivna«

je čisto razumljivo, saj drugače bi jih sploh gor ne vzeli, vendar se človek sprašuje, zakaj se »progresivnim« učiteljicam ni zdelo uместno popeljati otroke v cerkev, ki je bila prav v bližini njihovega doma, ko vemo, da so si to želeli. Seveda brezverska vzgoja mladine in ne blagor naroda je največja želja in obenem tudi cilj današnjih slovenskih oblastnikov.

V ostalem pri nas je kar lepo. Z dovoljnimi smo, da sta lanski gospod učitelj in gospodična učiteljica spet med nami. Saj sta nam vzgajala naše malčke lepo in vzgledno in smo bili zadovoljni z njima.

Iz jugoslovanske strani Krasa

Vsled letošnje suše je naš Kras prizadet bolj kot vsi drugi kraji Slovenije. Dasiravno je bila letošnja žetev slaba, smo vseeno morali odstopiti državi določeno količino žita. Pridelka smo imeli zelo malo, še celo ajda je zakasnela in slabo dozoreva. Vinjski pridelek je bil pa na splošno dober, posebno na gornjem Krasu, kjer je zemlja močnejša. Saj tam niso imeli več let tako lepe trgatve! Gosrjansko okolico je obiskala toča že tretje leto, vendar je pustila letos vsaj polovico pridelka. Več vina kot za domačo uporabo pridelajo je

N O V I C E

Otvoritev šolskega leta v Gorici

V ponedeljek 16. oktobra ob 10h so se dijaki slovenskih srednjih šol v Gorici, skupaj s profesorskim zborom, zbrali v stolnici, da prisostvujejo sv. maši za začetek novega šolskega leta. Sv. mašo je daroval katehet č. g. Pavlin, ki je imel tudi primeren nagovor na dijake in profesorje. Na koru je pel goriški moški zbor. Vsem našim dijakom in njihovim vzgojiteljem želimo v novem šol. letu obilo uspeha.

Matura na slovenskih srednjih šolah v Trstu

Na slovenskih srednjih šolah v Trstu so v oktobru napravili maturo naslednji kandidati:

1. realna gimnazija: Filipovič Božidar, Gruđen Niko, Mamolo Humbert, Pivk Jože, Štefančič Aldo, Tončič Sergij, Volčič Dimitrij, Šare Marija;

boljši kmetje. Če ga odstopijo državi dobijo nakazila za druge potrebnosti, katere pa zdaleka ne zadoščajo družinskim potrebam. Kdor hoče prodati vino privatno mora plačati zelo visok davek. Ze tri mesece ne prejmejo sladkorja niti bolniki in malčki, ker so ga baje porabili za počitniške kolonije. (Slov. starši iz Italije in STO-ja, ki pošiljate otroke na počitnice v Titovino, da odjedajo boren kruh najpotrebnejšim, roka na srce!) Zdravniki so ugotovili spomladi, da je bolnih na pljučih več kot polovica naših šolarčkov. Zaradi tega dajejo sedaj v šoli kosilo in prigrizek. Bojimo se bodočnosti, vendar upamo, da bo le boljše! Ob priliki še kaj, da ne bo mislil »Katoliški glas«, da je pri nas vse dobro, ker se mu oglašamo tako poredkoma.

Iz Sturji na Vipavskem

Položaj v naši vasi je isti kot v drugih slovenskih, ki ječijo pod tovo knuto. Vendar življenje tu ni tako enolično. Pred kratkim sta zbolela Dietz France in Kertelj Teodor. Dietz leži v ljubljanski bolnici, zaradi raka v grlu, dočim Kertelj Teodor, večletni šturski cerkovnik in organist ter zagrizen titov funkcionar leži bolan doma. Bivši znani ajdovski trgovec Zdravko Repič je končal svoj rok prisilnega dela in se nahaja sedaj v krogu svoje družine v Ajdovščini. Pri nas je za župnika še vedno priljubljeni č. g. Mirko Berce, ki skrbi z veliko vnemo za naše duše.

blokih jim je tudi nemogoče izročati darila, dočim pri »Rdeči hiši« je to v veliki meri dovoljeno. Tudi zadnje nedeljo smo opazili na razgovorih mnogo ljudi. Razgovor ne traja več kot dobre 1/4 ure.

Občinski svet

V četrtek preteklega tedna se je spet sestal ožji občinski odbor, ka teremu je predsedoval sam župan. Med raznimi sprejetimi predlogi, je bil tudi oni, ki predvideva popravilo slovenskih šol v ulici Randaccio in pa v Št. Mavru.

Iz Belgije

V Belgiji so bile kar štiri poroke naših gostiljencev. V Eisdenju je gospod Gostišar Franc, predsednik društva sv. Barbare, popeljal pred oltar gospodično Mimi Trkajevo, v Waterssekaju pa je gospod Marela Mihael poročil gospodično Hermino Kravajna in gospoda Kožar Franc in Stimac Martin sta poročila sestri Francoko in Berto iz Avsečeve družine. Vsi novi zakonski pari izhajajo iz narodno in katoliško zavednih družin. Iskreno jim čestitamo s prošnjo do Boga, naj jim stoji ob strani na njih skupni poti skozi življenje.

Nova znižanja obrokov hrane v Jugoslaviji

Jugoslovanska vlada je izdala novo odredbo na podlagi katere se znatno znižajo obroki hrane težkim delavcem. Težki in umski delavci bodo odslej prejimali namesto 1000 gr kruha samo 700, namesto 8 kg mesa mesečno samo 6. Mleko bodo prejimali samo dojenčki, bolniki in noseče žene. Vlada pravi, da je prisiljena izdati ta odlok zaradi velike suše, ki je zadela letos Jugoslavijo. Malim kmetom pa ni treba zniževati obrokov, ker itak ne prejemaajo od vlade ničesar!

Koledar

Koncem tega leta bo tiskovni urad tržaškega odposlanstva za gospodarsko sodelovanje (ECA) izdal koledar za slovenske gospodinje, ki bo poldoben lanskemu, ki ga je ECA izdala za italijanske gospodinje.

Vsi, ki želite prejeti ta koledar, izvolite poslati po pošti svoj naslov. Uradi in šole naj pošljejo skupni seznam z navedbo polnih imen in stanovanja nameščencev. Naslov: Press Office, E.C.A. Mission, Corso Cavour 1, Trst.

OGLAS

Opremljeno sobo v središču Trsta, po možnosti s souporabo telefona in kopalnice, iščeta dve gospodični uradnici. Ponudbe na naslov: Bekar, Trst Via S. Lazzaro 20/III, ali pa na upravo našega lista.

Radio Trst II.

Dnevne oddaje: 7.15-8.30, 11.30-14.30, 17.30-24.00.

Ob nedeljah: 8.00-24.00.

Poročila dnevno: 7.15, 12.45, 14.00, 19.45, 23.15.

Poročila ob nedeljah: 8.15, 12.45, 19.45, 23.15.

Dnevni pregled tiska: 14.00 (razen ob nedeljah).

Glas Amerike: 18.00 (razen ob nedeljah).

Petek, 20. oktobra: 13.00 Glasba po željah. — 18.45 Vaški motivi. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.00 Mojstri besede. — 22.15 Simfonični koncert.

Sobota, 21. 10.: 13.00 Slovenske pesmi. — 13.20 Salonski kvintet. — 19.00 Programski periskop nato Od mineta do sambe. — 21.00 Sobotni večer. — 21.45 Vesela glasba za zaključek tedna.

Nedelja, 22. 10.: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Aktualnosti. — 12.00 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 18.00 Oddaja za najmlajše. — 21.00 Z domače knjižne police.

Ponedeljek, 23. 10.: 19.00 Filmski trak. — 20.30 Okno v svet. — 21.00 Vokalni koncert.

Torek, 24. 10.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 20.00 Evropski variete. — 21.00 Vzori mladini.

Sreda, 25. 10. 19.00 Zdravniški vedež. — 20.30 Naša šola. — 21.00 Vokalni kvartet Veseli bratci.

Četrtek, 26. 10.: 13.10 Slovenske narodne izvaja pevski duet, na harmoniko spremlja Mario Sancin. — 18.15 Glasbeno predavanje. — 19.00 Slovenščina za Slovence. — 21.00 Radijski oder nato Pestra glasba.

LISTNICA UPRAVE

G. Margareta Puntar, Brooklyn: Prejeli. Hvala! Naročnino imate plačano do 31. 12. 1950.

D A R O V I ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE«

Marijin vrtec v Podgori 500; zbirka (A) 50; ga. Jožefa Legiša, Mavhinja 1000; čl. družina Dominko v Pevmi je odstopila našemu zavodu trgatvev na latniku okoli hiše, kjer smo nabrali poldrugit kvintal grozdja deloma za vino deloma za zobjanje. Vsem dobrotnikom srčna hvala in zagotovilo molitve.

Z. M. je darovala Dobrodelnemu društvu za dijake 1000.— litr.

Z o b o z d r a v n i k

dr. STANISLAV PAVLICA

TRST

Via Commerciale 10/II • Tel. 25597

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Mini se je ob tej pohvali kar tajalo pri sre. Nič več ni bila huda na popotne tujce. Oče pa je prese-nečeno vzkliknil:

»Ho, vi ste pa nevarni! Vi bi mi našo Mino še speljali!«

»Nič se ne bojte, oče! Moja Mina je tale Elica! Glejte to!« Ciril je tisti hip šel Elici z roko okrog pasu. Mina in oče pa sta se radovedno ozrla in skoraj hkrati vzkliknili:

»Lep par! Dobro sta se našla! Bog daj srečo! Kje je pa ta druga — (namreč Ružka),« je cinknil Bohinjec, »izgubila svojega?«

Ciril je naglo odvrnil:

»Ga ni, ga ni! Ga ima doma še v miznici!«

Kmet se je zahrohotal, z njim pa tudi hči. »Aha, ga ima doma še v miznici in se mu pravi kruh. Ja, ja, danes še; danes ržen, jutri bo pa že meden! Duš, pa za tole punco se bodo vsi po hudimano vo trgali. Pa bo že imela pamet, vidim.«

Ružka se je skoraj užaljena držala resnobno in je molče samozavestno zrla preko jezerske gladine.

»Ružka, pa ne smeš zameriti, če sem napravil dovtip zaradi fanta. Morda ga pa imaš in ga le skrivaš!« se je opravičeval Ciril.

Bohinjec se je znova ozrl po brhki Ružki in smehljuje se dejal:

»Preteto, ni dvakrat reči, da nima, samo skriva

ga kot kača noge! Mislim, da bo zamero lahko odmerila!« je tudi kmet hotel popraviti, če je zinil kaj zoper njeno čast.

Ružka ni hotela reči nič, le samozavestno si je zažvižgala popevčico:

»Kaj nam pa morejo, morejo, morejo.«

Bohinjec se je dobro začudil, pa tudi hči, da Ružka zna celo žvižgati.

»Preteto, tisti bo plesal, ki jo bo dobil to lušno ptičko!« je Bohinjec z zadovoljstvom pogledal nazaj. Ružka se je zasmejala in z njo vsi drugi.

Pred hotelom pri Sv. Janezu je Bohinjec ustavil. Ružka, Elica in Ciril so zadovoljni skočili z voza in krepko stisnili roko očetu in Mini. Potem je Bohinjec spet počil z bičem in z vozom izginil preko mostu proti domači Srednji vasi, popotniki pa so zavili k hotelu. Ružki so še venomer hodile po glavi kmetove besede in se je zdaj pa zdaj zadovoljno zasmejala.

Po kosilu je Ciril obe dekleti naložil v čoln in ju popeljal po jezeru. Nebroj biserčkov je migljalo v sončnem soju. Elici se je zdelo, kot da jih je samo nebo nasulo za njeno in Cirilovo današnje srečo. Kakor sedaj Ciril vesla in vodi čoln, tako bo po poroki vodil njun skupen življenjski čolnič, Elica bo pa zvesto ob njem, pripravljena za sleherno pomoč. V beli srajci z visoko zavihanimi rokavi se ji je Ciril, ki so mu potne srage črtale po licu tekoče strugice, zdel tako zal in krepak fant, poln moške moči, odločnosti in skrbnosti.

Ružka je z zvonkim altom začela peti: »Po jezeru bliz? Triglava čolnič plava sem ter tja«. Elica je brž poprijela s svojim srebrnim sopranom. Ciril ni pel, le zavrnil je nenadoma prav močno, da sta se obe dekleti ustrašili. Ružka je seveda takoj začela posnemati, dasi jo je Elica krotila, naj rajši poje, ker je vriskanje le za fante. Ružka pa se ni marala ukloniti, češ kdo ji more kaj, če vriska v planinskem svetu sredi jezera. Pa naj pride blizu, če si upa!

Tudi veslanja se je hotela lotiti. Vendar je Ciril vesli najprej izročil Elici in šele za njo Ružki. Pa sta obe le za kratko zmogli veslanje in skoraj nikamor niso prišli.

»Še vidi, da sta boljši za hruševo vodo kot pa za brazdanje po globokem in širokem jezeru!« se je pošalil Ciril.

S čolnom so kmalu priveslali do mostu pri Sv. Janezu. Izstopili so in si šli ogledovat lepo gorsko cerkvico. Akademičarko Elico je kot slušateljico pri profesorju-arhitektu zanimala zgradba cerkve in ves njen zunanji in notranji okras. Razmišljala je, kaj neki bi svojemu blagemu, znamenitemu profesorju ponela od tu za spomin. Odprla je fotografski aparat in fotografirala nekaj zanimivosti. Še za sv. Kristofa pri Sv. Duhu ji je bilo žal. Škoda, da je v tistem razgovoru pozabila nanj.

(Nadaljevanje)